

[Handelsministeren.]

og herefter gradvis tilbagegiver koncessionsarealer til staten, som herefter selv vil få mulighed for at iværksætte og deltage i efterforsknings- og indvindingsvirksomhed. Ud fra en erkendelse af, at opbygning af viden på olie/gas-området er en proces, der tager lang tid, er der med dette for øje et stærkt behov for, at man fra statens side allerede nu forbereder sig herpå gennem aktiv deltagelse i sådan virksomhed i områder, hvor der frembyder sig muligheder herfor.

Det er endnu for tidligt at sige noget om ud-sigterne til offentlig deltagelse i virksomheden ved Grønland, men her gælder det i ganske særlig grad, at man i givet fald må være velforberedt. Interessen må derfor samle sig om mulighederne på især norsk og engelsk sokkel og fortrinsvis i sådanne områder, hvor vanddybder og beliggenhed i forhold til land betinger en mere begrænset kapitalindsats i tilfælde af, at der gøres indvindelige fund.

Dansk Olie & Naturgas A/S følger og undersøger nøje de foreliggende muligheder, og det er min opfattelse, at vi skal være parate til hurtigt at gøre en indsats, især også hvis der herigennem kan åbnes perspektiver for et videregående samarbejde på forsyningsområdet om ilandføring og den videre håndtering af gjorte fund.

Jeg nævner også dette i sammenhæng med forhandlingerne mellem rigsmyndighederne og det færøske landstyre om de færøske ønsker om inden for hjemmestyreordningen at overtage sager vedrørende efterforskning og indvinding af råstoffer i undergrunden som særliggende.

Udnyttelsen af den geotermiske energi som foreslået i den netop fremkomne arbejdsgruppe-rapport kan ligeledes nævnes, idet der her åbnes mulighed for, at man fra statens side kan opnå praktisk erfaring i en form for borevirksomhed, der ikke adskiller sig væsentligt fra boring efter olie og gas. Det er derfor regeringens hensigt at søge etableret et statsligt energiudviklingsselskab, som i et teknisk samarbejde med Dansk Olie & Naturgas A/S og i øvrigt med en række statslige institutioner med ekspertise på området skal forestå efterforskning og indvinding af geotermisk energi. Selskabet skal også være parat til at gå ind i anden virksomhed, der kan fremme praktisk anvendelse af nye energikilder som f. eks. solenergi.

Danmarks Geologiske Undersøgelse spiller en central rolle såvel på kulbrinteområdet som på f. eks. det geotermiske område. Regeringen ønsker derfor at styrke DGU til at varetage disse opgaver. Dette får i øvrigt ligeledes betydning i forbindelse med et netop iværksat projekt omkring undersøgelse af oplagringsmulighederne for bl. a. olie og gas i de danske salthorste.

Efter dansk opfattelse er det af afgørende betydning, at det ved den igangværende havretskonference sikres, at det danske rige som kyststat under opretholdelsen af havens frihed til fri sejlads bevarer sin fulde suverænitet over udnyttelsen af ressourcerne på sokkelområderne, og at den tidligere frihed til at nedlægge undersøiske rørledninger over et tredjelands sokkelområde erstattes af en væsentligt stærkere stilling for kyststaten. De problemer af sikkerhedsmæssig karakter, der knytter sig til den lagte, men endnu ikke ibrugtagne gasledning fra Ekofisk-feltet til Tyskland, understreger dette.

Specielt for oliens vedkommende melder spørgsmålet sig, om staten til styrkelse af forsyningsaspektet skal forberede sig på et aktivt engagement på forretningsmæssigt grundlag i denne sektor. Efter min opfattelse vil det være uklogt og alt for risikabelt at vælge f. eks. kun at gå ind i markedsføringen af olie og olieprodukter, idet de største fortjenester og det største bidrag til en øget forsyningssikkerhed inden for olie-sektoren knytter sig til den fase, der betegnes som »upstream«, dvs. efterforskning, indvinding og produktion, medens der i »downstream«-fasen – dvs. raffinering og markedsføring – er en mere begrænset fortjenstmargen. En beslutning om et forretningsmæssigt engagement bør således omfatte samtlige aktiviteter fra kilden til forbrugeren, således som det er tilfældet for de multinationale, integrerede olieselskaber.

Jeg tror, den rigtige fremgangsmåde vil være den at lade resultaterne af en statslig indsats på efterforsknings- og indvindingssiden være afgørende for de videre overvejelser. Åbner der sig herigennem muligheder for tilvejebringelse af forsyninger, vil disse kunne kompletteres med forsyninger fra dansk område, herunder udnyttelse af de muligheder, som A. P. Møller-aftalen åbner for, at staten kan modtage den fastsatte statsafgift i form af råolie. Det spiller i den forbindelse tillige en rolle, at de olieproducerende lande synes at have en sta-